

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ETİK İLKELERİ

Madde 1: Giresun Üniversitesi Etik ilkeleri, akademik ve idari konulardan üniversite mensuplarının toplum ve çevreyle ilişkilerinde dikkate alınacak standartlar ve kurullarla ilgilidir. Ayrıca söz konusu ilkelerle, Giresun Üniversitesinde etik kültürü yerleştirmek, personellerin görevlerini yürütürken uymaları gereken etik davranışları belirlemek, bu ilkelere uygun davranış göstermeleri açısından onlara yardımcı olmak ve görevlerin yerine getirilmesinde adalet, dürüstlük, saydamlık ve tarafsız davranmaları konusunda bilgilendirmek ve Kurula başvuru usul ve esaslarını düzenlemektir.

Madde 2: Giresun Üniversitesi Etik İlkeleri aşağıda sıralanan başlıklar altında toplanmıştır.

- a) Genel Etik İlkeleri,
- b) Akademik Etik,
- c) Araştırma ve Yayın Etiği,
- ç) Eğitim-Öğretim Etiği,
- d) Ayrımcılık ve Tacize İlişkin Etik İlkeler,
- e) Sosyal Yaşam ve İlişkiler Etiği,
- f) Hediye Alma ve Menfaat Sağlama Etiği,
- g) Etik Davranış İlkelerine Uyma.

Madde 3: Genel Etik İlkeleri

- a) İnsana saygı, insan hak ve özgürlüklerine saygı temel prensip kabul edilir.
- b) Dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri özellikleri nedeniyle kişiler arasında ayırım yapılmaz. Farklılıklara hoşgörü ile yaklaşılır.
- c) Dürüstlük, doğruluk ve açıklık esastır.
- ç) Üniversitede her konunun özgürce tartışılmasına özen gösterilir.
- d) Üniversitedeki her personel görevlerini hak ve sorumluluklarının bilinci içerisinde yapar.
- e) Görev ve sorumluluklar sevgi, saygı, nezaket ve dayanışma içinde yerine getirilir.
- f) Görevin kendine özgü amaçlarına uygun olarak işin kaliteli yapılmasına, bütün faaliyetlerde, tutum ve davranışlarda üniversitenin saygınlığının korunmasına çalışılır.
- g) Çevreye ve topluma karşı duyarlılık gösterilir, alınan kararlarda ve yapılan işlerde insanlık yararı göz önünde tutulur.
- h) Giresun Üniversitesi personeli, görevlerini yerine getirirken yetkilerini aşarak çalıştıkları kurumlarını bağlayıcı açıklama, taahhüt, vaat veya girişimlerde bulunamazlar, aldatıcı ve gerçek dışı beyanat veremezler.
- ı) Giresun Üniversitesi personeli, kendileriyle eşlerine ve velayeti altındaki çocuklarına ait taşınır ve taşınmazları, alacak ve borçları hakkında, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümleri uyarınca, yetkili makama mal bildiriminde bulunurlar. Kurul, gerek gördüğü takdirde mal bildirimlerini

inceleme yetkisine sahiptir. Mal bildirimlerindeki bilgilerin doğruluğunun kontrolü amacıyla ilgili kişi ve kuruluşlar (bankalar ve özel finans kurumları dahil) talep edilen bilgileri, en geç otuz gün içinde Kurula vermekle yükümlüdürler.

i) Giresun Üniversitesi personeli, eski kamu görevlilerini kamu hizmetlerinden ayrıcalıklı bir şekilde faydalandıramaz, onlara imtiyazlı muamelede bulunamaz. Kamu görevlerinden ayrılan kişilere, ilgili kanunlardaki hükümler ve süreler saklı kalmak kaydıyla, daha önce görev yaptıkları kurum veya kuruluştan, doğrudan veya dolaylı olarak herhangi bir yüklenicilik, komisyonculuk, temsilcilik, bilirkişilik, aracılık veya benzeri görev ve iş verilemez.

j) Giresun Üniversitesi personeli, kamu bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarının kullanımında israf ve savurganlıktan kaçınır; mesai süresini, kamu mallarını, kaynaklarını, işgücünü ve olanakları kullanırken etkin, verimli ve tutumlu davranırlar.

k) Giresun Üniversitesi personeli, kamu bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanamaz ve kullandıramazlar, bunları korur ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri alırlar.

l) Giresun Üniversitesi personeli, üstleri, meslektaşları, astları, diğer personel ile hizmetten yararlananlara karşı nazik ve saygılı davranırlar ve gerekli ilgiyi gösterirler, konu yetkilerinin dışındaysa ilgili birime veya yetkiliye yönlendirirler

m) Giresun Üniversitesi personeli, kamu yönetimine güveni sağlayacak şekilde davranırlar ve görevin gerektirdiği itibar ve güvene layık olduklarını davranışlarıyla gösterirler. Halkın kamu hizmetine güven duygusunu zedeleyen, şüphe yaratan ve adalet ilkesine zarar veren davranışlarda bulunmaktan kaçınırlar.

n) Giresun Üniversitesi personeli, halka hizmetin kişisel veya özel her türlü menfaatin üzerinde bir görev olduğu bilinciyle hizmet gereklerine uygun hareket eder, hizmetten yararlananlara kötü davranamaz, işi savsaklayamaz, çifte standart uygulayamaz ve taraf tutamazlar.

Madde 4: Akademik Etik

a) Üniversitede, yasa ve yönetmeliklerin zorlayıcı hükümleri dışında, öğretim elemanları arasında kıdem ve unvan ayrımcılığı yapılmaz.

b) Üniversiteye gerek akademik, gerekse idari eleman alımında ve elemanların yükseltme ve atamalarında mesleki standartların dışına çıkılmaz.

c) Üniversitenin olanakları ve prestiji, kişi veya grup çıkarları için kullanılamaz.

ç) Bölüm/birim içi barışı ve mesleki ortamı, karşılıklı saygı ve nezaket içinde korumak esastır ve bu tüm elemanların ortak sorumluluğudur.

d) Tüm elemanların bölüm/birim toplantılarına ve ortak etkinliklere katılımı esastır.

e) Saydamlık ve gizlilik gerektiren konularda bu koşulların sağlanmasına özen gösterilir.

f) Ders dağılımında uzmanlık alanları dikkate alınır.

g) Ders dağılımı adil ve hakkaniyet ilkelerine bağlı kalınarak yapılır.

h) Bölüm veya birimdeki görev ve sorumluluklar dayanışma içinde paylaşılır.

- i) Akademisyenlerin üniversite dışı etkinlikleri, üniversite içi eğitim ve araştırma işlevlerinin önüne geçemez.
- ii) Akademisyenler mesleki sorumluluk ilkesi gereğince, üniversitedeki etkinliklerinin ve hizmetlerinin sonuçlarının sorumluluğunu kabul ederler. Bu çerçevede araştırmacılar, risk ve zarar faktörü içeren bilimsel araştırma ve çalışmaların sonuçları konusunda toplumu bilgilendirmek ve uyarmakla yükümlüdürler.
- iii) Akademisyenler mesleki rollerinin gerektirdiği standartları bilmekle ve anlamakla yükümlüdürler. Bu ilke gereğince, verdikleri hizmetlerle ilgili bilimsel ve mesleki gelişmeleri yakından izlerler.
- iv) Akademisyenler mesleki yeterlilik ilkesi gereğince, formasyonunu almadıkları ve yetkin olmadıkları alanlarda araştırma, eğitim-öğretim, uygulama etkinlikleri ve hizmetleri vermezler.
- v) Akademisyenler, meslektaşlarının yetkinliklerini ve yükümlülüklerini göz önüne alarak hareket ederler. Akademisyenlerin etkinlikte bulunduğu eğitim-öğretim ve hizmet alanında, yetkin olanlara öncelik tanınır.
- vi) Akademisyenler medyayla ilişkilerinde, tabi oldukları tüm etik ilkeleri göz önünde bulundururlar. Herhangi bir konuda görüş sorulduğunda, bilgi sahibi olmadıkları ve inceleme yapma olanaklarını bulunmadığı durumlarda, görüş bildirmekten ve yorumdan kaçınırlar.

Madde 5: Araştırma ve Yayın etiği

- a) Akademisyenler araştırma yaparken mesleki standartlara titizlikle uyarlar.
- b) Akademik araştırma ve etkinliklerde bilimsel özerklik esastır.
- c) Akademik araştırma ve etkinliklerde, kişi hak ve özgürlükleri titizlikle gözetilir.
- ç) Akademik araştırma ve proje çalışmalarında bilimsel nesnellik ve tarafsızlığa dikkat edilir.
- d) Akademisyenler, araştırmaların planlanması, yürütülmesi ve sunulması sürecinde dürüstlük ve açıklık ilkelerine bağlı kalırlar.
- e) Akademisyenler, benzer araştırmaları yapan başka araştırmacı ve sanatçıların fikir ve bulgularına saygılı davranırlar ve yayın aşamasında gerekli atıflarda bulunurlar.
- f) Akademisyenler çalışmalarında yasa ve yönetmeliklerin yanı sıra, araştırma ve uygulamaları düzenleyen spesifik etik kurallara (klinik araştırmalar etiği, hayvan deneyleri etiği, vb. ne ilişkin yönetmelik ve yönergeler) uymakla yükümlüdür.
- g) Akademisyenler, araştırma ve uygulama sürecinin, katılımcı kişi (çocuk, yetişkin; kadın, erkek; yönetici, yönetilen, vb) veya örgütlerin (kurum, kuruluş, okul, işletme, vb) mevcut durumunu ve gelişimini olumsuz yönde etkilememesini gözetmek zorundadır.
- h) Üniversite öğretim elemanları ulusal ve uluslararası yayınlarında evrensel yayın etiği kurallarına uymakla yükümlüdür.
- i) Yayınlarında sadece o çalışmaya gerçekten katkıda bulunan meslektaşların adı yazılır.
- ii) Ortak araştırma ve uygulamaların yürütücüleri, diğerlerinin etik dışı davranışlarını denetlemekle yükümlüdür.

- j) Ortak araştırma ve uygulamalardan yapılan yayınlarda, aktif katkısı olan kişilerin adları çıkarılamaz ve bunların adları katkı düzeylerine göre sıralanır.
- k) Araştırmada kullanılan veriler ve elde edilen sonuçlar çarpıtılmaz.
- l) Yüksek lisans ve doktora çalışmalarından üretilen yayınlarda, öğrencinin ve danışmanının adları belirtilmek zorundadır.
- m) Yabancı dilden tercüme edilen kitap, makale vb. yayınlarda, orijinal kaynak detaylı bir şekilde yer almalıdır.
- n) Fazla sayıda eser üretmek amacıyla yönelik olarak, bir araştırmanın sonuçlarını, çalışmanın bütünlüğünü bozacak şekilde parçalara ayırarak, dilimleme (salami slicing) tarzında yayınlardan kaçınılır.
- o) Bir araştırma veya incelemenin tekrarlı yayınları yapıldığında önceki yayınların nerede yapıldığı açıkça belirtilir.
- ö) Başkasına ait fikir, yöntem ve sözcüklerin kaynak göstermeden kullanılması, alıntı yapılan kaynağa ilişkin bilgi verilmemesi veya eksik bilgi verilmesi, başkasına ait çalışma ve uygulamaların olduğu gibi alınarak kendi adıyla sunulması gibi davranışlardan kesinlikle kaçınılır. Bu gibi durumların tümü bilimsel aşırma (plagiarism) kapsamına girer.
- p) Yapılmayan bir araştırma veya uygulamanın gerçekleşmiş gibi gösterilmesi veya yapılmamış bir araştırma ve uygulamaya dayandırılan sahte bulgular sunulması gibi davranışlardan kesinlikle kaçınılır. Bu tür davranışlar, uydurmacılık (fabrication) olarak görülür.
- r) Araştırma ve uygulamaların yöntem ve sonuçlarının kasıtlı olarak değiştirilmesi; yapılandırılmış farklı bir şekilde belirtilmesi, kullanılmayan bir malzeme veya cihazın kullanılmış gibi gösterilmesi; araştırma sürecinin çeşitli aşamalarının gerçektekinden farklı bir şekilde sunulması; 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa ve değişen maddelerine aykırı hareket edilmesi gibi davranışlardan özenle kaçınılır. Bu gibi durumlar çarpıtma veya saptırma (falsification) kapsamına girer.
- s) Akademisyenler destek alarak yürüttükleri araştırma, uygulama ve yayınlarında, destekleyen kişi veya kuruluşları belirtmekle yükümlüdür.

Madde 6: Eğitim-Öğretim Etiği

- a) Eğitim-öğretim, üniversite içinde öğretim elemanları ve öğrencilerin üzerinde mutabakata vardıkları ve ilgili herkesin uymakla yükümlü olduğu bir eğitim sözleşmesi niteliğinde yürütülür.
- b) Her dönem başında öğrencilere ders çizelgesi (syllabus) verilir ve bu programa uymaya özen gösterilir. Ders çizelgesinde belirtilen değerlendirme ölçütleri sonradan, öğrenciye danışılmaksızın değiştirilmez.
- c) Öğrencinin performansı ve notu ile ilgili bilgiler süresi içinde bildirilir. Değerlendirmede hiçbir ayırım, kayırma yapılmaz.
- d) Dersler tanımlarına ve bölüm / birim beklentilerine uygun şekilde verilir.

- e) Dersler duyurulan saatlerde ve duyurulan mekânlarda yapılır. Ders verme görevi öğretim elemanı tarafından araştırma görevlilerine bırakılmaz.
- f) Öğretim elemanı geçerli bir mazereti olmadığı takdirde, verdiği dersin sınavında hazır bulunur.
- g) Öğretim elemanı danışmanlık görevini önemser. Bu görev sadece akademik konuları değil, öğrenciye ait diğer konuları da kapsar.
- h) Tavsiye (referans) mektupları abartısız ve özenle hazırlanır.
- ı) Öğrencilerin öğretim elemanlarını değerlendirme sürecine katılımları desteklenir.
- i) Öğrenciler, bireysel proje ve ödevlerinde yararlandıkları çeşitli kaynakları (görsel, yazılı, internet kaynakları, vb) bilimsel usullere uygun olarak belirtmekle yükümlüdür.

Madde 7: Ayrımcılık ve Tacize ilişkin Etik İlkeler

- a) Öğretim elemanları, öğrenciler ve personel arasında ırk, dil, din, cinsiyet, politik ve ideolojik görüş ayrımı yapılamaz. Farklılıklara hoşgörü ile yaklaşılır.
- b) Birim yöneticileri, birimlerinde çalışan bireylere yönelik özlük haklarını kısıtlayıcı, kariyerlerine zarar verici mesleki tacizde ve çalışma yaşamı kalitesini düşüren psikolojik tacizde (mobbing) bulunamazlar.
- c) Cinsel taciz yasaların belirlediği dar çerçevede değil, etik boyutu içinde değerlendirilir.
- ç) Cinsel taciz ve buna bağlı olarak güç ve nüfuz kullanımı durumunda taciz gören öğretim elemanı, öğrenci ve personelin başvurularında gizlilik ilkesi gözetilir.
- d) Tüm üniversite personeli gibi öğrenciler de, öğretim elemanları, idari personel ve yöneticilerle işbirliği yaparak kampus ve ortak alanlarda şiddet ve tacizin önlenmesi konusunda katkıda bulunmakla yükümlüdürler.

Madde 8: Sosyal Yaşam ve İlişkiler Etiği

- a) Üniversitede sosyal yaşam ve insan ilişkileri, öğretim elemanları, idari personel ve öğrencilerin katkı ve işbirliği içinde düzenlenir. Bu gruplardan her biri, üniversite yaşamıyla ilgili etik standartlara uymakla yükümlüdür.
- b) Üniversite içinde yöneticiler, öğretim elemanları, idari personel ve öğrenciler arasındaki ilişkiler, karşılıklı saygı ve nezaket kuralları çerçevesinde yürütülür.
- c) Üniversite içinde tüm taraflar görevlerinin getirdiği hak ve sorumlulukların bilinci içinde davranmak durumundadır.
- ç) Üniversite ve birim yöneticileri, mevzuata uygun olarak öğretim elemanları, idari personel ve öğrencilerden gelen talep ve şikâyetleri dikkate almak zorundadır.
- d) Üniversite içinde, hiçbir düzeyde nüfuz ve güç kullanımı gibi baskı yöntemleri uygulanamaz.
- e) Öğretim elemanları, öğrenciler ve idari personel, hiçbir çıkar doğrultusunda yönlendirilemez.
- f) Üniversite içinde bilişim yollarından toplu mesaj iletiminde, basın yayın organlarının tabi olduğu etik ilkelere uyulur. Bu çerçevede;

- 1) Sanal iletişim ağıları, herhangi bir üniversite personelini hedef alan yargı ve eleştiriler için kullanılamaz. Bu tür şikayetler, üniversite mevzuatının öngördüğü formel kanallardan yazılı veya sözlü talepler şeklinde ifade edilir.
- 2) Bu tür mesajlarda hiç kimse ırkı, cinsiyeti, sosyal düzeyi, ideolojik görüşleri ve inançları nedeniyle kınanamaz, aşağılanamaz.
- 3) Mesajlarda kişileri ve kuruluşları küçük düşüren, aşağılayan ve iftira niteliği taşıyan ifadelere yer verilemez.

Madde 9: Hediye alma ve menfaat sağlama yasağı

- a) Giresun Üniversitesi personeli hediye almaması, kamu görevlisine hediye verilmemesi ve görev sebebiyle çıkar sağlanmaması temel ilkedir.
- b) Giresun Üniversitesi personeli, yürüttükleri görevle ilgili bir iş, hizmet veya menfaat ilişkisi olan gerçek veya tüzel kişilerden kendileri, yakınları veya üçüncü kişi veya kuruluşlar için doğrudan doğruya veya aracı eliyle herhangi bir hediye alamazlar ve menfaat sağlayamazlar.
- c) Giresun Üniversitesi personeli, kamu kaynaklarını kullanarak hediye veremez, resmi gün, tören ve bayramlar dışında, hiçbir gerçek veya tüzel kişiye çelenk veya çiçek gönderemezler; görev ve hizmetle ilgisi olmayan kutlama, duyuru ve anma ilanları veremezler.
- ç) Uluslararası ilişkilerde nezaket ve protokol kuralları gereğince, yabancı kişi ve kuruluşlar tarafından verilen hediyelerden, 3628 sayılı Kanununun 3. maddesi hükümleri saklı kalmakla birlikte, söz konusu maddede belirtilen sınırın altında kalanlar da beyan edilir.

Madde 10: Etik davranış ilkelerine uyma

- a) Giresun Üniversitesi personeli, görevlerini yürütürken bu ilkelerle belirlenen etik davranış kurallarına uymakla yükümlüdürler.
- b) Bu ilkeler, kamu görevlilerinin istihdamını düzenleyen mevzuat hükümlerinin bir parçasını oluşturur.
- c) Bu Kanun kapsamındaki, Giresun Üniversitesi personeli bir ay içinde, Ek-1'de yer alan Etik Sözleşme belgesini imzalamakla yükümlüdürler. Bu belge, personelin özlük dosyasına konur.
- ç) Giresun Üniversitesi yetkili sicil amirleri, personelin sicil ve performansını, bu Yönetmelikte düzenlenen davranış ilkelerine uygunluk açısından da değerlendirirler.

EK:1

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ ETİK SÖZLEŞMESİ

Giresun Üniversitesi Etik Kurulunca hazırlanan etik davranış ilke ve değerlerine bağlı olarak görev yapmayı ve hizmet sunmayı taahhüt ederim.

T.C. Kimlik No :

Adı Soyadı :

Unvanı :

Birimi :

İmza :

Tarih :